TUUSULAN KUNNAN SIVISTYKSEN TOIMIALUEEN JA TUUSULAN SEURAKUNNAN YHTEISTYÖSOPIMUS

Tällä sopimuksella Tuusulan kunnan Sivistyksen toimialue ja Tuusulan seurakunta sopivat perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen ja seurakunnan välisen yhteistyön periaatteista, joilla pyritään selkeyttämään olemassa olevia toimintatapoja. Sopimuksella sovitaan yhteistyöstä, jonka tarkoituksena on edistää pitkäjänteisesti arvo- ja eettistä kasvatusta varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa.

KASVATUSKUMPPANUUS

Seurakunta ja Sivistyksen toimialue toimivat kasvatuskumppaneina, joiden yhteisenä tavoitteena on tukea oppilaan katsomuskasvatusta kulttuurisesti moninaisessa yhteiskunnassa. Seurakunnan toiminta koulussa ja yhteistyö varhaiskasvatuksessa on osa uskontoihin ja katsomuksiin liittyvää kasvatusta, joka antaa valmiuksia kulttuurisesti moninaiseen yhteiskuntaan sekä dialogiin eri uskontojen, katsomusten ja kulttuurien välillä.

Yhteistyössä noudatetaan Opetushallituksen voimassa olevaa ohjetta perus- ja lukio-opetuksen uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetuksen sekä katsomuskasvatuksen järjestämisestä sekä yhteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista esi-, perus- ja lukio-opetuksessa. Varhaiskasvatuksessa toimitaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (myöhemmin VASU) mukaisesti. Yhteistyön tavoitteena on oppilaan/lasten kasvun, koulu- ja päiväkotiyhteisöjen henkisen hyvinvoinnin edistäminen ja henkilökunnan työn tukeminen. Yhteistyön rakenteessa hyödynnetään Opetushallituksen sekä kouluille että varhaiskasvatuksen ohjeistukseen perustuvaa Ev.lut. kirkon Kirkkohallituksen laatimaa kumppanuuden korimallia, jotka ovat seuraavat:

Kori 1: Kasvatus & opetus
- esim. tutustutaan pyhiin paikkoihin, tuntivierailut, katsomusten väliset kohtaamiset
- uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamatonta

Kori 2: Yhteiset juhlat
- esim. lukuvuoden ja kulttuuriperinteiden juhlia (esim. Lucia -juhla, itsenäisyyspäivän juhla, joulu- ja kevätjuhlat)
- juhlassa voi olla uskontoon viittaavaa juhlaperinnettä

Kori 3: Uskonnolliset tilaisuudet
- esim. joulu- ja kevätkirkot, uskonnolliset päivänavaukset, konsertit, rukoushetki
- sisältää uskonnon harjoittamista

Kori 4: Hyvinvoinnin tuki
- esim. välituntitoiminta, ryhmäyttämiset, erilaiset virkistyspäivät, kerhot, retket ja tapahtumat, tuki suru- ja kriisitilanteissa
- uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamatonta

VIESTINTÄ

Koulut ja päiväkodit valitsevat yhdyshenkilöt, jotka vastaavat viestinnästä seurakuntaan. Koulut ja päiväkodit huolehtivat, että yhdyshenkilöiden yhteystiedot ovat seurakunnassa ajan tasalla.

OSAPUOLTEN VASTUUT JA VELVOITTEET

Sivistyksen toimialue ja seurakunta jakavat toisilleen omaa asiantuntijuuttaan ja ammatillista osaamistaan opetus-, kasvatus- ja kehittämistyössä. Seurakunta vastaa, että työntekijät toimivat sopimuksen mukaisesti. Sivistyksen toimialue huolehtii tämän sopimuksen jalkauttamisesta.

Sopimukseen sisältyy erilliset liitteet varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen käytännön toiminnan sisällöstä.

SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO JA IRTISANOMINEN

Tämä sopimus on voimassa 24 kuukautta sen allekirjoittamisesta ja sen jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana, mikäli sitä ei irtisanomisehdon mukaisesti irtisanota. Sopimuksen irtisanomisaika puolin ja toisin on kuusi (6) kuukautta. Sopijapuolet voivat yhdessä irtisanoa sopimuksen päättymään välittömästi tai kuutta kuukautta lyhemmällä irtisanomisajalla.

YHTEISTYÖTÄ OHJAAVAT LAIT JA SÄÄDÖKSET

Suomen perustuslain (731/1999) 11§, uskonnonvapauslaki (453/2003), varhaiskasvatuslaki (540/2018), perusopetuslaki (628/1998), lukiolaki (629/1998) sekä oppilas- ja opiskelijahuolto-laki (1287/2013) ja sen muutos (886/2017), varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, esi- ja perusopetuksen ja lukion voimassa olevat valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet sekä niiden paikalliset varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat, Opetushallituksen 12.1.2018 sekä 19.9.2022 antamat ohjeet koskien katsomuskasvatusta, uskonnon ja elämänkatsomustiedon opetusta ja uskonnollisten tilaisuuksien järjestämistä varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa ja lukioissa, kuntakohtainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kasvatuksen linjaus 2015.

ALLEKIRJOITUKSET

Tästä sopimuksesta on laadittu kaksi kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tuusulassa 27.10.2026

Marianne Liimatainen
Sivistysjohtaja
Tuusulan kunta

Eliisa Winberg
Kirkkoherra
Tuusulan seurakunta

Sopimus on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarkistaa dokumentin viimeiseltä sivulta.

LIITTEET

LIITE 1: Perusopetus: kouluyhteistyö

LIITE 2: Varhaiskasvatusyhteistyö

TUUSULA

TUUSULAN SEURAKUNTA

PERUSOPETUS: KOULUYHTEISTYÖ **Liite 1**

1. YHDYSHENKILÖT JA MONIAMMATILLINEN TYÖRYHMÄ

Koulu valitsee yhdyshenkilön, joka vastaa yhteydenpidosta seurakuntaan ja tiedotuksesta koulun sisällä. Koulu huolehtii, että yhdyshenkilön yhteystiedot ovat seurakunnassa ajan tasalla.

kouluyhteistyötä. Ryhmään on kutsuttu myös opettajajäseniä. Seurakunta kutsuu koulujen yhdyshenkilöt yhteiseen tapaamiseen vuosittain tai harkintansa mukaan.

2. YLEISESTI YHTEISTYÖSTÄ

Opettajat ja seurakunnan työntekijät voivat yhdessä suunnitella ja toteuttaa alla kuvattua käytännön yhteistyötä. Koulu informoi oppilaiden huoltajia seurakunnan uskonnollisista tilaisuuksista ja selvittää oppilaan osallistumisen niihin. Koulu huolehtii Opetushallituksen ohjeen mukaisesti oppilaille seurakunnan uskonnolliselle tilaisuudelle vaihtoehtoisen tilaisuuden.

3. KASVATUS JA OPETUS (Kori 1)

3.1. SEURAKUNTA JA KOULUN USKONNONOPETUS

Opetussuunnitelmaan on kirjattu koulun ja seurakunnan yhteistyö uskonnonopetuksessa. Mahdollisuuksien mukaan seurakunta tukee kouluja tavoitteiden toteuttamisessa.

4. USKONNOLLISET TILAISUUDET (Kori 3)

4.1. KOULUJUMALANPALVELUKSET

Lukuvuoden aikana järjestetään koulujumalanpalveluksia, joiden ajankohdista ja määristä koulu ja seurakunta sopivat yhdessä. Jumalanpalvelusten suunnittelu ja toteutus pyritään tekemään yhteistyössä seurakunnan ja koulun välillä. Oppilaat voivat valmistaa jumalanpalveluksen osia (esim. synnintunnustus, esirukous, saarna, musiikki) ja koulussa voidaan harjoitella etukäteen jumalanpalveluksen virsiä. Näin jumalanpalvelus on kouluyhteisön yhteinen juhla.

4.2. PÄIVÄNAVAUKSET

Päivänavaukset ovat osa koulutyötä ja tukevat koulun opetussuunnitelman mukaista opetusta. Seurakunta sopii päivänavausten määrän, toteutustavan, aikataulut ja sisällöt hyvissä ajoin koulun kanssa. Seurakunnan työntekijät pitävät päivänavauksia kouluilla yhteisesti sovittuna ajankohtana. Päivänavaukset pyritään sijoittamaan uskontotuntien kanssa päällekkäin ja ne voivat olla suunnattu yhdelle ryhmälle, ikäluokalle tai koko koululle. Seurakunnan päivänavaus on uskonnollinen tilaisuus, joka voi sisältää virren/laulun ja rukouksen.

5. HYVINVOINNIN TUKI (Kori 4)

5.1. TUKI SURU- JA KRIISITILANTEISSA

Koulut voivat halutessaan saada seurakunnalta tukea erilaisissa suru- ja kriisitilanteissa mm. kuoleman, onnettomuuden tms. kohdatessa oppilasta, henkilökuntaa tai kouluyhteisöä. Tämä mahdollisuus tulee näkyä koulujen kriisisuunnitelmassa.

5.2. RETKET JA TAPAHTUMAT

Seurakunnan työntekijät voivat osallistua mahdollisuuksien mukaan koulun retkipäiviin ja leirikouluihin. Koulut voivat järjestää leirikouluja ja retkipäiviä myös seurakunnan tiloissa yhteistyössä seurakunnan työntekijöiden kanssa. Seurakunnan työntekijät voivat olla mukana erilaisissa ryhmäytystilanteissa. Seurakunnan roolista ryhmäytyksissä sovitaan koulun ja seurakunnan kesken.

6. VÄLITUNTITOIMINTA (Kori 4) JA MUUT TAPAHTUMAT (Korit 1–4 – vaihtuvat tilaisuuksien mukaan)

Seurakunta voi mahdollisuuksien mukaan järjestää erilaisia kristillistä kasvatusta tukevia tapahtumia, esimerkiksi hengellisen musiikin konsertteja, teemapäiviä tai elokuvia koululle yhteistyössä koulun kanssa. Seurakunnan työntekijät voivat osallistua koulun arkeen mm. oppituntivierailuiden, Vihreät Liivit välituntipäivystysten (alakoulut) ja koulukahvien (yläkoulut ja lukiot) tms. kautta.

Seurakunnan työntekijä on velvollinen ilmoittamaan koulun kanssa sovitun mukaisesti havaitsemistaan ongelmatilanteista koulun edustajalle.

Suositeltavaa on, että koulussa järjestetään seurakunnalle mahdollisuus ilmoittaa oppilaille suunnatusta toiminnasta esimerkiksi tähän tarkoitukseen osoitetulla ilmoitustaululla. Seurakunta voi järjestää koulun henkilökunnalle työhyvinvointia ja jaksamista edistävää toimintaa, jonka sisältö ja toteutus suunnitellaan yhdessä. Opettajayhteisö voi käyttää Tuusulan seurakunnan tiloja työhyvinvointitoimintaan sopimuksen mukaan. Työssä jaksamisen tukemiseksi koulun henkilökunta voi halutessaan osallistua maksutta Tuusulan seurakunnan järjestämiin hiljaisuuden retriitteihin tai retriittipäiviin.

TUUSULA

TUUSULAN SEURAKUNTA

VARHAISKASVATUSYHTEISTYÖ Liite 2

1. YHDYSHENKILÖT

Päiväkoti valitsee yhdyshenkilön, joka vastaa yhteydenpidosta seurakuntaan ja tiedotuksesta päiväkodin sisällä. Päiväkoti huolehtii, että yhdyshenkilön yhteystiedot ovat seurakunnassa ajan tasalla.

2. YLEISESTI YHTEISTYÖSTÄ

Päiväkotien henkilöstö ja seurakunnan työntekijät voivat yhdessä suunnitella ja toteuttaa alla kuvattua käytännön yhteistyötä. Päiväkoti informoi lasten huoltajia seurakunnan uskonnollisista tilaisuuksista ja selvittää lapsen osallistumisen niihin. Päiväkoti huolehtii Opetushallituksen ohjeen mukaisesti päiväkodin lapsille seurakunnan uskonnolliselle tilaisuudelle vaihtoehtoisen tilaisuuden. Yhteistyön tavoitteena on lasten kasvun, varhaiskasvatusyhteisöjen henkisen hyvin-voinnin edistäminen ja varhaiskasvatusyksiköiden henkilökunnan ja heidän tekemänsä työn tukeminen.

3. KASVATUS JA OPETUS (Kori 1)

3.1. SEURAKUNTA JA KATSOMUSKASVATUS

VASU:un on kirjattuna seurakunnan kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Varhaiskasvatuksen yhteis-työtahoina VASU:ssa mainitaan katsomusyhteisöt kuten seurakunnat. Mahdollisuuksien mukaan seurakunta tukee päiväkoteja tavoitteiden toteuttamisessa. Päiväkodit voivat kutsua seurakunnan työntekijöitä moniammatilliseen tiimiin, jossa voidaan käydä henkilöstön kanssa keskustelua katsomuskasvatuksesta varhaiskasvatussuunnitelman ja kumppanuuden korimallin mukaisesti. Yhteistyön tavoitteena on varmistaa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen ja kehittäminen.

3.2. ESIKOULULAISTEN KIRKKOON TUTUSTUMINEN

Päiväkotien esikouluryhmät tutustuvat kotiseudun kulttuuriseen ja uskonnolliseen perinteeseen vierailemalla seurakunnan kirkoissa. Kirkkoon tutustuminen on elämyksellinen ja kokemuksellinen tutkimusmatka lapsiryhmän kanssa. Seurakunta järjestää kuljetukset tarvittaessa.

4. YHTEISET JUHLAT (kori 2)

4.1.VARHAISKASVATUSYKSIKÖN OMA JUHLA

Päiväkodin oma järjestämä juhla, ei uskonnollinen tilaisuus. Päiväkoti voi kutsua seurakunnan työntekijöitä mukaan juhlaan. Juhlassa seurakunnan tervehdys tai uskontoon viittaava juhlaperinne ei tee tilaisuudesta uskonnollista. Esimerkiksi kevätjuhla, jossa lauletaan suvivirsi.

5. USKONNOLLISET TILAISUUDET (Kori 3)

5.1. VARHAISKASVATUKSEN JUMALANPALVELUKSET

Varhaiskasvatuksen joulukirkkoja järjestetään seurakunnan kirkoissa vuosittain. Jumalanpalvelusten suunnittelu ja toteutus tehdään yhteistyössä seurakunnan ja päiväkotien välillä. Joulukirkkojen toteutusta voidaan suunnitella yhdessä päiväkotien yhdyshenkilöiden kanssa. Päiväkotien lapset ja henkilöstö voivat valmistaa jumalanpalveluksen osia ja päiväkodissa voidaan harjoitella etukäteen joulukirkkojen lastenvirsiä. Näin jumalanpalvelus on varhaiskasvatuksen yhteinen juhla. Seurakunta järjestää kuljetukset tarvittaessa.

5.2. PÄÄSIÄISVAELLUS

Pääsiäisvaellus tarjotaan päiväkotien 5–6-vuotiaiden ryhmille niinä vuosina, kun seurakunta sellaisen järjestää. Pääsiäisvaelluksen teksti perustuu raamatunkertomukseen. Seurakunta järjestää kuljetukset tarvittaessa.

6. HYVINVOINNIN TUKI (Kori 4)

6.1. KRIISITYÖ

Päiväkodit voivat halutessaan saada seurakunnalta tukea erilaisissa kriisitilanteissa mm. kuoleman, onnettomuuden tms. kohdatessa lasta tai lapsen perhettä, päiväkodin henkilöstöä tai varhaiskasvatusyhteisöä. Tämä mahdollisuus tulee näkyä päiväkotien kriisisuunnitelmassa. Päivä-koti voi kutsua seurakunnan varhaiskasvatuksen työntekijän päiväkodin moniammatilliseen tiimiin tai seurakunta lainaa materiaalia aiheiden käsittelyyn (esim. lapsen suru).

6.2. RETKET

Seurakunnan työntekijät voivat osallistua mahdollisuuksien mukaan päiväkotien retkipäiviin. Päiväkodit voivat järjestää retkipäiviä myös seurakunnan tiloissa yhteistyössä seurakunnan työntekijöiden kanssa.

7. MUUT TAPAHTUMAT (Korit 1–4 – vaihtuvat tilaisuuksien mukaan)

Seurakunta voi mahdollisuuksien mukaan järjestää erilaisia kristillistä kasvatusta tukevia tapahtumia esimerkiksi hengellisen musiikin konsertteja, teemapäiviä tai nukketeatteriesityksiä yhteistyössä päiväkotien kanssa.

Seurakunnan työntekijä ei korvaa varhaiskasvatusasetuksen 1 §:n mukaisessa mitoituksessa kunnan kasvattajaa, eikä mahdollisesti toimintaan osallistuvaa seurakunnan työntekijää voida laskea mukaan varhaiskasvatusasetuksen 1 §:n mukaiseen mitoitukseen.

Yhteistyötä on mahdollista toteuttaa päiväkodin tai seurakunnan toimintaympäristössä erikseen sovittaessa esimerkiksi joulukirkkoja päiväkodissa tai yhteistä ulkoilua seurakunnan leikkipihassa. Suositeltavaa on, että päiväkodeissa järjestetään seurakunnalle mahdollisuus ilmoittaa perheille suunnatusta toiminnasta tähän tarkoitukseen osoitetulla ilmoitustaululla.

Seurakunta voi järjestää päiväkotien henkilökunnalle työhyvinvointia ja jaksamista edistävää toimintaa, jonka sisältö ja toteutus suunnitellaan yhdessä.

Varhaiskasvatuksen yhteisö voi käyttää Tuusulan seurakunnan tiloja työhyvinvointitoimintaan sopimuksen mukaan. Työssä jaksamisen tukemiseksi päiväkotien henkilökunta voi halutessaan osallistua maksutta Tuusulan seurakunnan järjestämiin hiljaisuuden retriitteihin tai retriittipäiviin.

Yhteistyön suunnitelmista voidaan laatia yksikkökohtainen vuosikello, jota tarkastellaan ja kehitetään yhteistyössä seurakunnan ja päiväkodin kanssa.